GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 217. Sâmbătă, 27 Septemvre (9 Octomvre.) 1886.

NOU ABONAMENTŬ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu I Octomvre 1886 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toțĭ onorațiĭ amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**

„ șése „ **6** „

„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**

„ șése „ **20** „

„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de până'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 26 Septemvre 1886.

Se pare că în aceeașĭ mĕsură, în care se încurcă lucrurile în lumea cea mare, se turbură și mintea șoviniștilorŭ din lumea cea mică și strîmtă unguréscă. Pe cei ce s'arŭ îndoi de acésta îi invitămŭ sĕ cetéscă articululŭ de fondŭ alŭ fóei clușiane "Kolozsvari Közlöny" de Marța trecută, intitulatŭ *„Ardelulŭ și cestiunea Orientului."*

Acestŭ articulŭ, ca și multe altele, ce aparŭ în acéstă fóiă subvenționată de guvernulŭ unguréscŭ, conține o amestecătură de idei scâlciate și de presupunerĭ false și rĕutăcióse, cărora nu le mai poțĭ da de căpĕtâiu. Ar fi în adevĕrŭ fórte greu de a înțelege scopulŭ ce-lŭ urmăresce autorulŭ cu acestŭ articulŭ, décă nu ar fi vorba întrînsulŭ de „agitatorii românĭ" și de Kulturegyletulŭ din Clușiu.

Și fiindcă nu putemŭ descoperi nicĭ o legătură în acéstă operă ḍiaristică șovinistă, nicĭ logică, nicĭ stilistică, ne vorŭ permite binevoitorii noștri cetitorĭ de a-o caracterisa prin câte-va cuvinte: „Problema orientală", „cestiunea bulgară", „mișcare reacționară în Serbia, România și Muntenegru", „debutulŭ luĭ Kaulbars în Sofia", „umbra slavă", „vibrare în Balcanĭ", „spaimă unguréscă", „cestiunea Ardélului", „Sașii și Românii," „necesitatea de a se urmări agitatorii" „Ardélulŭ în periculŭ și pusŭ la mare probă", „Implinirea prevederilor bravilorŭ bărbațĭ Beksics Gustav, Horvath Gyulă, Szatmary György", „tăriă și perseveranță în susținerea Kulturegyletului", „orĭ ce șovăire ar fi pĕcatŭ de mórte", „indiferentismulŭ ar fi unŭ blăstemŭ".

Ĕtă unŭ lucru aprópe de necreḍutŭ: Kulturegyletulŭ din Clușiu pusŭ în directă legătură cu misiunea generalului Kaulbars în Sofia. Ĕtă ce póte produce mintea șovinistică prin salturile mortale ale ideilorŭ ei estravagante. Cine ar fi creḍutŭ că „patriociĭ" Kulturegyletiștĭ de câte orĭ se adună la vr'unŭ nou banchetŭ séu la sĕrbătorirea vr'unui nou fiasco, facŭ politică mare orientală, lucră la țĕsătura uriașă a pro blemei, cu care își frământă capetele diplomații de aḍi ai întregeĭ Europe?

Agerĭ și pĕtrunḍĕtorĭ politicĭ mai suntu cei dela Kulturegylet! Ei vĕdŭ înainte lucrurĭ, despre carĭ póte că nicĭ principele Bismarck nu visézǎ.

Numita fóiă vorbindŭ de puternicululŭ curent slavŭ, ce se mișcă în tóte părțile, ḍice:

„In asemenĭ împrejurărĭ, orĭ de câte orĭ se arată o nouă vibrare în Balcanĭ, care vibrare o scóte la ivélă o mână uriașă și dibace, totdéuna ne cutremurămŭ: óre nu va fi mâne-poimâne și o „cestiune a Ardélului"?! — Amestecându-se cărțile, mărindu-se încurcăturile, ce va fi décă vomŭ vedé cădĕndŭ nexurile de fața și vomŭ sta atuncĭ aci, o biată parte a țĕrii isolată, nu ca una care se va tocmi, ci asupra căreia se vorŭ face tocmelĭ... Unŭ momentŭ Ardélulŭ póte fi espusŭ la marĭ pericule și la marĭ probe"...

Nu scimŭ cum se unesce cu multŭ lăudatulŭ patriotismŭ kulturegyletistŭ, faptulŭ, că cei dela fóia clușiană strămută cestiunea Ardélului în Bulgaria. Așa departe sĕ fi ajunsŭ la noi lucrurile, cu vestitulŭ constituționalismŭ ungurescŭ și cu faimosulŭ sistemŭ de guvernare alŭ d-lui Tisza?

Décă e vorba de marile pericule din afară amŭ voi sĕ scimŭ de ce numai Ardélulŭ sĕ fiă în primejdiă și nu și Țéra unguréscă?

Se vede că șoviniștii kulturegyletiștĭ cunoscŭ vre-o parte slabă, care espune Ardélulŭ mai multŭ periculului.

Ca sĕ fimŭ sincerĭ, le-o spunemŭ verde și noi, că Ardélulŭ în adevĕrŭ sufere de o rană adéncă. Și în privința acésta suntemŭ de acordŭ și noi cu „Kolozsvári Közlöny", că causa suntŭ *agitatorii*, dér nu „agitatorii nădrăgari" românĭ, cum ḍice numita fóiă, ci *agitatorii nădrăgari unguri*.

Acești agitatorĭ în frunte cu voinicoșii Beksics, Horváth, Szathmáry etc. arŭ trebui urmărițĭ fără milă, așa cum ḍice „Kolzsvári Közl.", adecă "cum urmăreau cruciațiĭ creștinĭ pe sĕlbaticĭ". Atuncĭ amŭ fi sigurĭ, că cestiunea Ardélului s'ar resolva pentru totdéuna spre binele comunŭ alŭ patriei.

S'ar resolva, ḍicemŭ, dér nu în Bulgaria, ci aicĭ la noi acasă, unde e buba, cu concursulŭ nostru legalŭ și adevĕratŭ constituționalŭ.

Atuncĭ n'ar mai trebui „sĕ se cutremure" kulturegyletiștii la orĭ-ce „vibrare în Balcanĭ" și kulturegyletulŭ n'ar mai avé nevoiă sĕ pórte grija generalului Kaulbars.

Acésta spre sciință și liniștire celorŭ dela „Kolozsvari Közlöny."

Bulgaria și Rusia.

(Raportŭ telegr. alŭ Ag. Havas.)

Sofia, 6 Octomvre. Generalulŭ Kaulbars, în locŭ de a se duce directŭ dela Orchania la Plevna, a făcutŭ unŭ ocolŭ pentru a visita orașulŭ Vratza unde Zankow a fostŭ altădată arestatŭ și unde lăsă numeroșĭ partisanĭ. Grupulŭ de locuitorĭ care a primitŭ pe generalulŭ, esprimă încrederea sa în protecțiunea Rusiei. Generalulŭ rĕspunse în acelașĭ sensŭ ca și discursulŭ pronunțatŭ la Orhania, insistândŭ asupra amânăriĭ alegerilorŭ și punerii în libertate a oficerilorŭ. Generalulŭ e acum pe drumulŭ Plevnei.

Vĕ anunțamŭ într'o depeșă de aḍi diminéță că era sĕ se începă întrevorbirĭ între agenția ruséscă și ministerulŭ bulgarŭ pentru amânarea alegerilorŭ peste 8 ḍile. Dér acestŭ proectŭ nu pare că a reușitŭ, căcĭ la Sofia ca și pretutindenĭ se pregătescŭ pentru alegerĭ.

A circulatŭ șcirea că treĭ oficerĭ ai garnisónei din Șumla 'șĭ-ar fi manifestatŭ nemulțumirea contra actualei ordinĭ de lucrurĭ și ar fi amenințatŭ că se dec'ară contra regenței, décă acésta nu ar amâna alegerile și nu ar pune în libertate pe oficerii compromișĭ. A fostŭ, e adevĕratŭ, unŭ schimbŭ de esplicațiunĭ între aceștĭ oficerĭ și guvernŭ, dér până în acestŭ momentŭ șcirile primite nu permitŭ a se crede la o mișcare contra Regenței.

La Sofia, liniștea e perfectă, dér se teme la Rusciucŭ și Varna de ḍiua de Duminecă, în timpulŭ alegerilorŭ, când generalulŭ Kaulbars probabilŭ se va găsi în fața manifestațiunilorŭ, unele ostile Rusiei, ér altele de părere contrariă. Ar puté resulta din aceste turburărĭ incidente grave.

Sofia, 6 Octomvre. Corespondența schimbată între guvernulŭ bulgarŭ și generalulŭ Kaulbars, în ḍilele din urmă, a fostŭ trimisă agențiilorŭ diplomaticĭ. In ultima sa scrisóre, generalulŭ Kaulbars repetă că responsabilitatea consecințelorŭ carĭ arŭ putea resulta din refusulŭ guvernului de a amâna alegerile și de a pune în libertate pe ofițerĭ, va cădea asupra șefilorŭ actualĭ ai guvernului.

Petersburgŭ, 6 Octomvre. Ḍiarele din Petersburgŭ publică o telegramă datată din Giurgiu și anunțândŭ că garnisóna din Șumla a aderatŭ la programul generalului Kaulbars și că adesiunea garnisónelor din Rusciucŭ, Vidinŭ, Plevna și Slivno pare sigură. Comandanții celorŭ trei regimente(?) din Șumla ar fi trimesŭ la Sofi o telegramă categorică, insistândŭ asupra necesității de a preveni o ruptură între cele două națiunĭ surorĭ, declarândŭ că în casŭ contrarŭ își reservă libertatea de acțiune.

Crisa bulgară.

— Se comunică din Sofia cătră *„Tagblatt"* că guvernulŭ a descoperitŭ unŭ nou complotŭ alŭ partisanilorŭ d-lui Zancow. Nisce Macedonienĭ ar fi fostŭ angajațĭ sĕ surprindă pe membrii guvernului și sĕ'i aresteze.

— Se scrie din Sofia cătră *„Neue Freie Presse"* că arestarea comandantului de brigadă Ștarov, care întreținea relațiunĭ clandestine cu generalulŭ Kaulbars produce óre care sensațiune.

— *„Kreuzzeitung"* blaméză pe Rusia autocratică pentrucă lucréză în Bulgaria prin mijlóce revoluționare.

— *Weserzeitung* susține proiectulŭ de alianța dintre Anglia, Austria și Germania, cea ce ar paralisa cu totulŭ pe Francia și Rusia.

— *„Nordd. Allg. Zeitung"* critică panslavismulŭ care voesce sĕ deducă din ultimele evenimente din Bulgaria necesitatea pentru Rusia de a ocupa câtŭ mai iute Bulgaria.

Ea ḍice că décă n'ar exista considerațiunĭ de unŭ altŭ genŭ, tradițiunile istorice ar fi de ajunsŭ ca sĕ demonstreze câtŭ e de îndoiosŭ avantagiu unei astfelŭ de mĕsurĭ, din punctŭ de vedere alŭ interesului aceluia chiar ce face ocupațiunea.

— In urma desființării stării de asediu au apărutŭ mai multe foi, între care *„Svetlina"* lui Zankow și *„Nezavisimost Bolgare"* a Republicanilorŭ. Cea dintâi publică o expunere a evenimentelorŭ dela 8 Augustŭ până astăḍi, aprobă gonirea prințului, contestă legalitatea regenței și pledéză pentru acceptarea notei ruse. *„Nezavisimost"* condamnă urmările revoluției și blaméză politica de stradă a generalului Kaulbars. Ea încuragiază pe guvernŭ sĕ persiste în oposiție și amenință personalŭ pe Zankow și Clement, décă 'șĭ vorŭ urma planurile trădătore.

— Consululŭ rusŭ din Filipopolŭ, Igelström, a sositŭ în Sofia spre a se înțelege cu Kaulbars.

— Meetingulŭ dela 22 Septemvre a luatŭ o resoluțiă de încredere în guvernŭ, în care îndémnă sĕ se stărue în resistența contra pretențiunilorŭ rusescĭ. O deputațiune a meetingului a salutatŭ apoi pe ministru președinte, care a mulțumitŭ pentru încrederea votată guvernului.

— Scirea ce a circulatŭ în privința garnisónei din Rusciucŭ, care se ḍicea că s'a pronunțatŭ contra regenței, e fără temeiu. Din contra ofițerii acestuĭ orașŭ șĭ-au manifestatŭ devotamentulŭ cătră guvernulŭ actualŭ, cu ocasiunea unei scrisorĭ, ce generalulŭ Kaulbars o trimise comandantului orasului, locotenentului colonelŭ Tillov, pe care îlŭ invită sĕ pună în libertate pe oficerii arestațĭ. Comandantulŭ a refusatŭ acésta, referindu-se guvernului centralŭ. Acestŭ incidentŭ va face obiectulŭ unei note a guvernului bulgarŭ cătră puterĭ

— Mulțĭ supușĭ muntenegrenĭ și sêrbĭ de familii mai bune au intratŭ în oștirea rusécă pe cheltuiala guvernului rusŭ până în primăvéra anului 1887.

Din Sofia se scrie *„României libere"*: Agenția „Havas" în depeșile sale publicate în ḍiarele din Bucurescĭ n'a datŭ nicĭ o importanță scandalului întâmplatŭ într'o cafenea din Sofia, ba ce este mai multŭ, înregistréză falsŭ acelŭ scandalŭ, care s'a întâmplatŭ astfelŭ: Unŭ adjutantŭ alŭ luĭ Kaulbars a cetitŭ într'o cafenea înaintea cetățenilorŭ bulgarĭ circulara cu pretențiunile guvernului rusŭ. Când a isprăvitŭ cu cetirea, atunc

maiorulŭ Cernev s'a repeḍitŭ la adjutantŭ şi i-a strigatŭ: »De unde ai primitŭ acéstă circulară falsă?« — »Nu-ĭ falsă, Kaulbars mi-a dat'o în numele Ţarului şi alŭ guvernului rusŭ.» — »Eh! la dracu cu Kaulbars, la dracu cu Ţarulŭ şi cu guvernulŭ rusŭ." De aci apoi s'a iscatŭ o bătaiă, care s'a sfîrşitŭ prin intervenirea poliţiei. Auḍindŭ Kaulbars despre acestŭ scandalŭ, a adresatŭ îndată ministrului de esterne Nacevicĭ o scrisóre fórte puţinŭ politicósă pentru guvernulŭ bulgarŭ.«

— „*Moscovskie Wiedomosti,*" în numĕrulŭ sĕu 225, dela 16 ale lunei curente, vorbindŭ despre afacerile Orientului între alte ḍice: „Imprejurările, carĭ se dau pe faţă în peninsula balcanică, nu promitŭ absolutŭ nimicŭ bunŭ în viitorulŭ apropiatŭ. După opinia nóstră, în contra ideiei inamice Rusiei (?) şi privitóre la federaţiunea statelorŭ balcanice, trebue sĕ opunemŭ într'unŭ modŭ energicŭ idea unirii tuturorŭ popórelorŭ balcanice într'unŭ singurŭ statŭ *slavŭ* puternicŭ, sub protectoratulŭ Rusiei. »Numai prin realisarea acestei idei se va întemeia o pace durabilă în Orientŭ."

România şi Rusia.

Sub acestŭ titlu fóia englesă, „St. James Gazette" publică urmĕtorulŭ articulŭ în truntea unui recentŭ numĕrŭ alŭ sĕu:

Nu numai în Bulgaria şi în Serbia se silesce Rusia energicŭ de a'şĭ stabili influinţa sa. In adevĕrŭ, ce i-ar folosi rusificarea acestorŭ douĕ micĭ state, décă România — multŭ mai înaintată în civilisaţiune decâtŭ fiăcare din cele douĕ state şi cu o poporaţiune multŭ mai mare ca a Serbiei şi Bulgariei împreună — ar rĕmânea independentă séu, ceea ce ar fi mai rĕu încă, ar înclina cătră o alianţă cu Austria? Spre a ajunge în Bulgaria pe uscatŭ, Rusia trebue sĕ traverseze România şi trecerea sĕ se efectueze séu cu forţa, cu séu fără consimţĕmentulŭ Austriei, séu, ca în timpulŭ ultimului rĕsboiu ruso-turcŭ, în virtutea unei convenţiunĭ formale. Faptulŭ că în 1877 România a încheiatŭ o convenţiune cu Rusia, convenţiune, prin care acéstă din urmă putere a ţintrebuinţatŭ căile ferate române şi a cumpĕratŭ în România provisiunĭ pentru armata, care invada Turcia, acestŭ faptŭ, ḍicemŭ, nu e încuragiatorŭ pentru acela care ar voi sĕ considere România ca o barieră în drumulŭ Rusiei cătră Constantinopolŭ. Dér România n'a avutŭ, în adevĕrŭ, sĕ alégă în acéstă afacere. Inainte d'a se'nţelege cu Rusia, ea a făcutŭ apelŭ la tóte puterile care'i garantaserĕ neutralitatea, dér numai pentru ca sĕ afle că nicĭ o putere singură nu se considera datóre a lucra afară numai de casulŭ când obligaţiunea ar fi fostŭ acceptată de puterile semnatare combinate. Decĭ nu i-a rĕmasŭ României decâtŭ sĕ se'nţelégă asupra condiţiunilorŭ mai bune cu puterea, care adunase deja o armată imensă la fruntaria ei de nordŭ. România avea s'alégă între douĕ căi: séu sĕ fiă invadată de trupele ruse şi tractată ca ţéră cucerită, séu sĕ le admită în condiţiunĭ determinate şi cu unŭ óre care profitŭ. Odată aliată cu Rusia, România a avutŭ interesŭ, ca Rusia sĕ fiă victoriósă, căcĭ altfelŭ, după retragerea armatei ruse, s'ar fi găsitŭ espusă mâniei Turciei. De aceea chemată fiindŭ de Rusia, care fusese pusă în marĭ dificultăţĭ înaintea Plevnei, România a datŭ aliatului sĕu, cu voiă fără voiă, sprijinulŭ unui puternicŭ contingentŭ şi a pus'o în stare d'a lua fortăréţa ce înzadarŭ o atacase.

După pace venise momentulŭ de a'şĭ regula socotelele cu Rusia, care se arĕtase deja dispusă a tracta România ca unŭ statŭ vasalŭ. Ba nicĭ chiar pe basa astorfelŭ de relaţiunĭ, căcĭ marea putere nu s'a purtatŭ cu generositate, nicĭ cu dreptatea ordinară cătră celŭ mai micŭ. Se'ncercase deja, dér înzadarŭ, sĕ priveze armata română de stindardele, de puscile şi de celelalte trofee ce ea le luase dela Turcĭ şi, la finele rĕsboiului, Ruşii au anexatŭ teritoriulŭ dela îmbucătura Dunării, care, sub numele de Basarabia, fusese deslipită de Rusia prin tractatulŭ de Parisŭ din 1856. Guvernulŭ românŭ, prevĕḍêndŭ acéstă eventualitate, întrodusese în convenţiune o clausă specială de cuprinsulŭ, că în tóte împrejurările întegritatea teritoriului românŭ trebuia sĕ fiă conservată în limitele sale actuale. Dér odată în posesiunea făşiei de teritoriu la care lăcomise, Rusia a refusatŭ a o lăsa din mână. Rĕsboiulŭ ruso-turcŭ a datŭ României independenţa, şi în acelaşĭ timpŭ a oferitŭ armatei române ocasiunea de a proba că era compusă din trupe brave şi disciplinate. Dér a făcutŭ asemenea sĕ pérḍă ţéra o importantă parte din teritoriu şi acésta, fără 'ndoială, contribuise multŭ a decide pe România sĕ caute unŭ sprijinŭ în Austria, aşa precum a făcutŭ acum de câţiva anĭ încóce. Adeseorĭ e destinulŭ statelorŭ micĭ d'a se vedé forţate sĕ se sprijine când pe unŭ vecinŭ puternicŭ, când pe altulŭ; şi România ar putea câştiga, séu participândŭ cu Austria la unŭ rĕsboiu contra Rusiei, séu cu Rusia la unŭ rĕsboiu contra Austriei.

Décă, de esemplu, România ar încerca perderĭ serióse într'o luptă contra Austriei, Rusia o-arŭ puté despăgubi, în casŭ când Austria ar fi învinsă, dându'i Transilvania cu poporaţiunea ei română. Décă România ar ajuta Austriei sĕ respingă pe Rusia, recompensa sa ar fi negreşitŭ făşia din Basarabia, ce i s'a luatŭ acum optŭ anĭ, cu acea Basarabiă ce a aparţinutŭ Rusiei, timpŭ de aprópe optḍecĭ de anĭ.

Unŭ ultimŭ faptŭ alŭ României, faptŭ de natură defensivă, a fostŭ îndreptatŭ nu în contra Austriei, ci în contra Rusiei. La invitarea guvernului românŭ, generalulŭ Brialmont a întreprinsŭ fortificarea Bucurescilorŭ care, fiindŭ odată lucrările terminate, va fi alŭ treilea locŭ tare alŭ Europei, adecă celŭ mai tare după Anvers (unde generalulŭ Brialmont a lucratŭ deja) şi după Metz. Sistemulŭ forturilorŭ, care încunjură Bucurescii n'ar pute împedeca mersulŭ Austriei cătră Constantinopolŭ, fiindcă Austria, înaintândŭ în acéstă direcţiune, n'ar atinge România. Dér Rusia întreprinḍêndŭ unŭ marşŭ cu acelaşĭ scopŭ, n'ar putea trece prin România. In casulŭ acesta capitala română n'ar putea fi lăsată la o parte, şi pentru a o asedia ar trebui o armată mai totŭ aşa de mare ca şi pentru a asedia Metzulŭ.

Prin urmare Rusia îşĭ dă silinţe a săpa şi submina România prin mijlóce politice şi aşa ḍicêndŭ morale. Fiindcă România nu póte fi reclamată de Rusia în virtutea nicĭ unei teorii etnologice (poporaţiunea română fiindŭ de rassă latină), Ruşii facŭ apelŭ la locuitorii ei pe tĕrêmulŭ comunităţii de religiune şi de »legăturĭ istorice«. Intr'unŭ ḍiarŭ care servesce în Bucurescĭ interesele Rusiei (fóia engleză înţelege pe »L'Indépendance Roumaine". — Red »Gaz.") unŭ scriitorŭ (Rosetti Rosnovanu din Moldova. — Red. »Gaz.«) trage din căderea prinţului Alexandru urmĕtórea conclusiune: „In ţĕrile din Orientŭ care datorescŭ, în trecutŭ, liberarea lorŭ Rusiei, nimenea — orîce merite ar avea şi orîce servicii ar fi pututŭ face — nu se póte menţinea lungŭ timpŭ opunêndu-se acestei unirĭ." Şi scriitorulŭ adaugă, evidentŭ că la adressa regelui Carolŭ alŭ României: „E o fatalitate inevitabilă, că principii germanĭ transplantaţĭ în Orientŭ nu potŭ şi nu voescŭ a înţelege acésta«. E probabilŭ că aceste argumente facŭ puţinŭ efectŭ asupra Românilorŭ, căcĭ décă era o dorinţă generală în ţéră pentru »o unire apropiată cu Rusia", camera evidentŭ că n'ar fi votatŭ imensele sume necesare pentru fortificarea Bucurescilorŭ contra eventualităţii unei mişcărĭ înainte a Rusiei. Cu tóte astea e de doritŭ sĕ nu se pérḍă din vedere, că în România, ca şi în Serbia şi Bulgaria, Rusia lucréză cu ardóre a demoralisa ţéra şi a face orîce guvernămêntŭ imposibilŭ.

La prima vedere s'ar puté părea, că orîce resistenţă din partea României n'ar putea avea nicĭ unŭ efectŭ pentru a împedeca scopurile Rusiei. Dér România are pe piciorŭ de rĕsboiu 150,000 de ómenĭ, şi acéstă armată ar fi îndoită décă, statornicindŭ contra Rusiei, ea ar fi împlinită prin armata Serbiei şi a Bulgariei.

Trupele României singure, cu Bucurescii atâtŭ de puternicŭ fortificaţĭ, arŭ puté opune o resistenţă de natură a încuragia unŭ aliatŭ şovăitorŭ, şi a înlesni unui aliatŭ, hotărîtŭ a da asistenţa, timpulŭ d'a sosi.

Rĕsboiu cu Rusia.

Sub acestŭ titlu a publicatŭ „Allgemeine Zeitung" din München o seriă de articulĭ, carĭ au făcutŭ mare sensaţiune. Reproducemŭ din ei urmĕtórele părţĭ:

Atmosfera îngreuiată de furtunĭ, ce planéză asupra peninsulei balcanice, lasă sĕ se strecóre câte unŭ fulgerŭ, care e privitŭ ca presemnulŭ marei furtunĭ ce se apropiă pentru Europa, şi atuncĭ rĕsună strigătulŭ: Asta însemnéză marele rĕsboiu cu Rusia!

Unŭ astfelŭ de presemnŭ a fostŭ şi ultima revoluţiune din Bulgaria. Se credea că armatele ruse se vĕdŭ deja în marşŭ. Dér cine sĕ pórte marele rĕsboiu cu Rusia? Se póte 'óre cugeta, cum stau aḍĭ lucrurile, o coaliţiune în Europa contra Rusiei, ca în rĕsboiulŭ Crimeei? Orĭ dóră are sĕ provóce Germania marele rĕsboiu cu Rusia şi sĕ promoveze alianţa Franciei cu Rusia?

Şi cu tóte astea, de pe buzele fiăcăruia în Europa se rostescŭ cuvintele: rĕsboiulŭ cu Rusia, care cuprinde în sine unŭ adevĕratŭ periculŭ. Când se gândesce cineva la rĕsboiulŭ cu Rusia, se gândesce mai ântêiu la Austria, care ar avé sĕ pórte acestŭ mare rĕsboiu.

Intr'adevĕrŭ, décă raportulŭ Austriei cătră Rusia în cestiunea Orientului este astfelŭ, încâtŭ contrastulŭ intereselorŭ sĕ nu se pótă aplana nicĭ chiar prin mijlocirea „onestului samsarŭ«, atuncĭ ar trebui mai curêndŭ séu mai târḍiu sĕ isbucnéscă acestŭ rĕsboiu. Dér mai ântêiu ar trebui sĕ ne lămurimŭ asupra împrejurărei, că ce póte şi la ce sĕ nisuiască Austria în peninsula balcanică, pentru ca sĕ putemŭ vorbi despre unŭ contrastŭ alŭ intereselorŭ între Austria şi Rusia în cestiunea Orientului. Décă Austria nisuesce în peninsula balcanică la ceva imposibilŭ, décă vré sĕ împingă de acolo pe Rusia şi sĕ se pună în loculŭ ei, atuncĭ veḍĭ bine că contrastele suntŭ de neaplanatŭ. Dér atuncĭ cei din Austria arŭ trebui sĕ se lămuréscă şi asupra împrejurărei, că unŭ rĕsboiu cu Rusia ar putea avé consecinţe necalculabile pentru totŭ ce stă în legătură cu cestiunea Orientului: că Rusia într'unŭ astfelŭ de rĕsboiu, considerândŭ elementulŭ slavŭ din Austria şi órecare aspiraţiunĭ sud-slave, ar puté aduce în periculŭ chiar esistenţa Austriei — negreşitŭ că numai atuncĭ când alianţa austro-germană nu s'ar pune la încercare.

Dela tractatulŭ din Berlinŭ s'au schimbatŭ încâtva raporturile Austriei şi Germaniei cătră Rusia. Nimicin-

---

FOILETONŬ.

Moţii şi Istrienii

III.

Vocabularulŭ cuvintelorŭ în carĭ n *se preface în* r.

Ne vomŭ încerca a scrie cuvintele întocmai după cum le esprimă poporulŭ. In lipsa însĕ de caractere române suntemŭ nevoiţĭ a împrumuta dela Ungurĭ consonantele compuse *ty,* care sună ca terminaţiunea francesă *tié; ny* ca *gn* în limba francesă şi *gy* care sună ca *gh* în cuvintele ghimpe, ghindă, neghină.

A.

Aburăsémă=abunăsémă; de sigurŭ.
adure=adune
adura=aduna
adurare=adunare
adurătorŭ=adunătorŭ. Cu deosebire adurătóre=adunătóre femeile carĭ stringŭ fênulŭ se numescŭ adurătoare, ér bărbaţii adurătorĭ.
adurătură=adunătură
agorisi=agonisi
agoriséla=agoniséla
ajur=ajunŭ
ajură=ajună; d. e. ajurat'ai?=ajunat'ai?
albiră, esprimă albgyiră=albină
albiruţă, albgyiruţă=albinuţă
aliră=alinŭ
alură=aluna
aluriş=alunişŭ
alurecă=alunecă
alurecuş=alunecuşŭ
alurecătură=alunecătură
amâra=amâna
amârare=amânare
apure=apune
apurere=apunere
asemerea=asemenea

B.

băură=băună. — Cânele bătutŭ se ḍice că băură.
bire=bine
buciriş=bucinişŭ
bur=bunŭ; d. e. *bură gyibiréţa* = bună dimineţa
burătate=bunătate.

C.

cămir, esprimă, *cămnyir*=căminŭ
camiriţă » *camnyiriţă*=(vatră; sobă)
cârepă=cânepă
cârepisce, esprimă *cânreptyistye*=cânepisce.
căresc=cânescŭ
câresce=cânesce
ceruşe=cenuşe
ceruşar=cenuşarŭ
ceruşiu=cenuşiu
ceruşos=cenuşosŭ
ciră=cină
cira=cina
cire=cine
cireva=cine-va
clătira=clătina
cremere=cremene

D.

dăpăra=dăpăna
dăpărare=dăpănare
dăpărătóre=dăpănătóre
dăpărător=dăpănătorŭ
dăpărătură=dăpănătură
dărăpăra=dărăpăna (mai rarŭ)
desbira, esprimă: *gyesgyira*=desbina
desbiratŭ » *gyesgyirat*=desbinatŭ
despreură » *gyespreură*=despreună
detură » *gyetură*=detună
dirainte » *gyiraintye*=dinainte
dirapoi » *gyirapoi*=dinapoi
dinrăuntru » *gyinrăuntru*=dinăuntru
dumirică » *dumnyirică*=duminică
doriţe=doniţe
doriţĭ=doniţĭ

F.

Fâr=fânŭ
fâraţ=fânaţŭ
fâros=fânosŭ
fântâră=fântână
fântărea=fântănea
fiecire=fiecine
furie=funie
furingire=funingine

G.

Gălbăruţ=gălbănuţŭ
galber=galbinŭ
gălberélă şi gălbirélă=gălbinélă
găiră=găină
gemerĭ=gemenĭ
gemire=gemine
gerunche=genunche.

H.

haiară=haină
hodiri, esprimă: *hogyiri*=odinni
Huedir, esprimă: *Huegyir*=Huedinŭ. Acesta e unŭ orăşelŭ peste munte unde merg cu deosebire Albăcenii).

du-se tractatulŭ dela San-Stefano, tractatulŭ din Berlinŭ şĭ-a îndreptatŭ ascuţişulŭ contra Rusiei. Rusia a trebuitŭ sĕ consimţă, fără a contradice, ocuparea Bosniei şi Erţegovinei. Andrassy, sprijinitŭ de Beaconsfield, a făcutŭ ca Serbia sĕ nu se întindă către Bosnia şi Muntenegru, nu către Erţegovina, ci Serbia a fostŭ împinsă către Bulgaria şi Muntenegru către Albania. Cumcă congresulŭ din Berlinŭ cu creaţiunile sale a fostŭ o operă greşită, au arătatŭ cele mai nouĕ complicaţiunĭ din peninsula balcanică şi va arăta şi mai multŭ viitorulŭ. Sigurŭ e, că decă pe timpulŭ congresului din Berlinŭ ar fi fostŭ Gladstone, şi nu Beaconsfield, în fruntea afacerilorŭ din Anglia, creaţiunile din peninsula balcanică arŭ fi primitŭ o altă formă şi cestiunea Orientului s'ar fi apropiatŭ cu multŭ mai multŭ de resolvarea ei.

Tótă crisa Orientului culmineză decĭ în rivalitatea séu mai bine ḑisŭ în lupta Austriei şi Rusiei pentru influinţă în peninsula balcanică. Acéstă luptă a dusŭ la stabilirea óre-cărorŭ »sfere de interese« în peninsula balcanică, care ar însemna precum se pare, numai delimitarea acelorŭ teritorii, pe care ar dori fiăcare din cei doi rivalĭ a şi le însuşi. Cealaltă Europă stă neutrală faţă cu acéstă luptă, precum s'a observatŭ în ultimulŭ rĕsboiu sêrbo-bulgarŭ, şi precum se arată şi mai multŭ cu privire la provisoriulŭ din Bosnia şi Erţegovina, care provisoriu numai aşa se póte esplica, că Europa a lăsatŭ sĕ se răfuéscă singure Austro-Ungaria şi Rusia asupra nordului peninsulei balcanice. Austria a încercatŭ în Kremsier şi în Kiernievice sĕ obţină consimţĕmêntulŭ Rusiei la anexarea Bosniei şi Erţegovinei, dér Rusia a refusatŭ. Şi nicĭ în timpulŭ recentŭ, când Rusia şĭ-a serbatŭ triumfulŭ sĕu în Bulgaria, n'a vrutŭ nicĭ s'audă de anexarea Bosniei şi Erţegovinei la Austria. Celelalte puterĭ nu vréu sĕ s'amestece în acéstă cestiune deşi ca semnatare ale tractatului din Berlinŭ suntŭ deopotrivă îndreptăţite ca şi Rusia, şi deşi celorŭ două provincii le-a datŭ Austria, prin întocmirile d'acolo, caracterulŭ unei depline anexiunĭ, lipsindu-i numai numele.

Dér nu e greu a gâci, pentru ce Rusia nu consimte la anexare. Vrea ca la ocasiune, tocmai în puterea tractatului din Berlinŭ, sĕ provóce pe Austria a evacua Bosnia si Erţegovina, pentru că după acelŭ tractatŭ ocupaţiunea celorŭ douĕ provincii nu însemneză anexiune. Rusia îşĭ face secotéla aşa, că decă s'ar dovedi vre-o revoltă în provinciile ocupate, fiindcă n'ar fi bine administrate, atuncĭ ar urma consecinţa, că aceste provincii séu sĕ se restitue Sultanului (instalându-se unŭ guvernatorŭ generalŭ) séu sĕ se împartă între Serbia şi Muntenegru.

Rusia niciodată nu se va învoi, ca acelŭ teritoriu din nordulŭ peninsulei balcanice, care adĭ de faptŭ se află în sfera de putere a Austriei, sĕ-lŭ lase acesteia. De aceea Rusia caută a sfărâme influinţa Austriei în Serbia, pentru ca sĕ pregătéscă scóterea Austriei din Bosnia şi Erţegovina şi în urmă sĕ realiseze unirea ţĕrilorŭ sêrbescĭ (Serbia, Bosnia, Erţegovina, Muntenegru, Serbia vechiă şi Macedonia nordică.)

Turcia şi Francia.

Din Constantinopolŭ sosì cu data de 5 Octomvre o scire fórte importantă telegrafică. Sultanulŭ a făcutŭ o primire demonstrativă admiralului flotei francese, care e cu atâtŭ mai bătătóre la ochĭ, cu câtŭ primirea ducelui de Edinburg alŭ Angliei a fostŭ fórte rece. Étă telegrama:

Recepţiunea făcută amiralului francesŭ Manquessac de către sultanulŭ forméză obiectulŭ tuturorŭ conversaţiunilorŭ. Silinţa Sultanului a fostŭ aprópe fără precedentŭ. Sultanulŭ însuşĭ s'a ocupatŭ cu cele mai micĭ detalii ale recepţiunei; Vasele cele mai bogate, mai tóte de aurŭ, au servitŭ la prânḑulŭ datŭ. Sultanulŭ nu asistă la acestŭ prânḑŭ, pentrucă urméză regimulŭ dietei, dér recepţiunea ce a avutŭ locŭ la dênsulŭ după mésă ţinù aprópe o oră. Toţĭ invitaţii francesĭ ai Sultanului primiră decoraţiunĭ séu înaintărĭ. In fine totulŭ a contribuitŭ a face mai bătătorŭ la ochĭ contrastulŭ între recepţiunea făcută ducelui de Edinburg şi cea făcută amiralului Marquessac, astfelŭ că opiniunea generală este că amiralulŭ a fostŭ primitŭ ca unŭ prinţŭ de sânge, şi prinţulŭ de sânge abia ca unŭ contra-amiralŭ."

SCIRILE ḐILEI.

Societatea istorică şi archeologică a comitatului Hunedóra şi-a ţinutŭ adunarea sa ambulantă de astă dată în *Petroşenĭ,* unde vicepreşedintele Franz Solyom-Fekete vorbì despre colonisarea din valea Jiului, Robert Kuun despre causele revolutiunei lui Horia. — E curiosŭ că aceştĭ domnĭ »istoricĭ şi archeologĭ« suntŭ aşa de egoiştĭ, încâtŭ nu'şĭ publică conferinţele lorŭ în foi germane séu francese, ca sĕ ne „adăpămŭ şi noi dela isvorulŭ cunoscinţelorŭ lorŭ.“ Séu nu voescŭ sĕ afle şi alţii „adevĕrurile istorice“ decâtŭ numai patrioţii? Amŭ vrea sĕ scimŭ şi noi, cum de „Maghiarii din Valea Jiului« s'au făcutŭ »Valahĭ“ şi cum din „hoţulŭ« de Horia s'a făcutŭ martirulŭ Horia!

—x—

Miseria în comitatulŭ Pestei e atâtŭ de mare, încâtŭ profesorulŭ dirigentŭ alŭ scólei de agricultură din Ada a încunosciinţatŭ pe viceşpanulŭ comitatului Pesta, că institutulŭ e gata sĕ priméscă spre iernare 200 de boi de ai ţĕranilorŭ ajunşĭ în miseriă.

—x—

Pe linia *Deşiu-Bistriţă* a căii ferate de pe valea Someşului trenurile de persóne şi separate s'au sistatŭ din consideraţiunĭ de — economiă. — Trebue că mergŭ straşnicŭ de bine afacerile!

—x—

Friedericŭ Reusche, redactorulŭ dela „Neue Temesvarer Zeitung“, fiindŭ găsitŭ de căpitănatulŭ din Timişóra vinovatŭ de agitaţiunĭ socialiste, *fu espulsatŭ* din acelŭ oraşŭ. Alte ḑiare spunŭ că e espulsatŭ pentru atitudinea lui politică periculósă.

—x—

In *Ciucŭ-Sereda* costă chilogramulŭ de carne de vită 20 cr. „Szekelyfŏld“ găsesce că şi acestŭ preţŭ e pré mare, căcĭ după cum se vêndŭ acum vitele ar fi destulŭ de plătitŭ chilogramulŭ cu 13 cr. — In alte părţĭ ale Ardealuluiŭ costă chilogramulŭ 36—45 cr.

—x—

Unŭ *delegatŭ rusŭ,* d-lŭ Timiriadzeff, a sositŭ în Bucurescĭ ca sĕ negocieze cu guvernulŭ românŭ în privinţa reînoirii convenţiunii comerciale cu Rusia.

—x—

Imperatulŭ Germaniei a avutŭ ḑilele astea câte-va leşinurĭ prelungite, ḑice o telegramă din Münchenŭ adresată ḑiarului „La France“.

Ultime scirĭ.

Viena, 6 Octomvre. — Ḑiarele vieneze semnaléză óre carĭ articole din ḑiarele rusescĭ, ce declară că Rusia îşĭ va schimba politica actuală ceea ce nu va fi plăcutŭ nicĭ Austriei nicĭ Germaniei. — După nisce scirĭ primite din Parisŭ, se va trimite o protestare colectivă la Petersburgŭ în casulŭ în care Rusia ar usa de violenţe în Bulgaria.

Berlinŭ, 6 Octomvre. — Ultimele incidente din Sofia ar fi nemulţumitŭ cercurile nóstre politice. Circulă scirea că lord Churchill, însoţitŭ de ambasadorulŭ Angliei Sir Malet se va duce la Varzin sĕ vadă pe prinţulŭ Bismarck. După o altă scire, lordulŭ Churchill va avea o întrevedere cu prinţulŭ Alexandru de Battenberg.

Moscova, 6 Octomvre. — „Gazeta de Moscova“ publică unŭ violentŭ articolŭ contra discursului lordului Churchill.

DIVERSE.

Industria francesă. — Mareşalulŭ prusianŭ Manteuffel, guvernatorulŭ Alsaciei şi Lorenei, şedea la masă cu unŭ diplomatŭ francesŭ, care căuta sĕ-lŭ convingă de bunulŭ gustŭ alŭ lucrătorului francesŭ »Nu este lucru urîtŭ, ḑicea elŭ, pe care degetele lui abile sĕ nu-lŭ transforme în ceva graţiosŭ.“ Bĕtrânulŭ soldatŭ, impacientŭ, îşĭ smulse unŭ pĕrŭ albŭ din barbă şi îlŭ dete diplomatului, ḑicêndu-i: »Hei bine, fă ceva frumosŭ dintr'acesta, pentru a proba esactitatea celorŭ ḑise.“ Francesulŭ luà pĕrulŭ şi-lŭ trimise la unŭ giuvaergiu francesŭ, scriindu-i ce aştepta dela elŭ. Peste o sĕptĕmână o cutióră vine din Parisŭ: într'însa era unŭ frumosŭ acŭ, alŭ cărui capŭ representa vulturulŭ Prusiei ţinêndŭ în ghiare pĕrulŭ mareşalului. Dér de căpătâele firului de pĕrŭ erau atêrnate douĕ micĭ bule de aurŭ pe carĭ erau săpate cuvintele: *Alsacia şi Lorena;* ér în stânga pe care sta vulturulŭ erau săpate cuvintele acestea: „Nu le ţineţĭ decâtŭ cu unŭ pĕrŭ.«

Bibliografiă.

Tipicŭ bisericescŭ, prelucratŭ de *Titŭ Budŭ,* parochŭ în Satu-Şugatagŭ, şi protopopŭ alŭ districtului Mara; autorŭ alŭ mai multorŭ scrierĭ bisericescĭ. — Gherla 1886. Broşura are formatŭ 8° de 131 pag. şi costă 1 fl 10 cr. In partea din urmă a opului se arată şi modulŭ prescrisŭ întru iniţiarea şi primirea celorŭ convertiţĭ dela religiă străină, cum d. es. primirea reformaţilorŭ, botezarea Evreilorŭ. La finea opului se află şi însemnătatea pe românesce a cuvintelorŭ grecescĭ şi slave, ce obvinŭ în cărţile nóstre rituale.

Asociaţiunea, revistă economică-literară. apare în Bucurescĭ de 2 orĭ pa lună. Directorŭ: *Basile C.* Livianŭ. — Nr. 2 şi 4 dela 1 şi 15 Augustŭ are următorulŭ sumarŭ: Associaţiunea (urmare); — Organisarea invĕţ. publicŭ; — Industria tinichelei; Societatea funcţiunarilorŭ publicĭ; — Tudora (poveste); — Societăţile de asigurare; — Bilanţulŭ societăţii funcţiunarilorŭ publicĭ. —

In partea inseratelorŭ fóei nóstre de astăḑĭ publicămŭ unŭ estrasŭ din prospectulŭ *losurilorŭ ung. Basilica* care vorŭ fi puse în circulaţiune în 12 l. c.

Acestŭ împrumutŭ de losurĭ — care precum auḑim va fi pentru multŭ timpŭ cea din urmă dintre concesiunile de felulŭ acesta, carĭ şi aşa se dau destulŭ de greu, face o impresiune fórte favorabilă — ni-se pare că va lărgi încă favorabilulŭ terenŭ, ce l'au creatŭ, pentru desfacerea aşa numitelorŭ lose micĭ, losurile Crucei roşii ungur. a cărorŭ cursŭ s'a urcatŭ dela emisiune fórte multŭ. Losurile Basilica însĕ afară de scopulŭ împrumutului, care este demnŭ în mare mĕsură de sprijinulŭ generalŭ, posede nisce avantage în tragerile dese — dintre care cea dintâi cu unŭ câştigŭ principalŭ de 120,000 flor. şi liberă de dare se va face deja în 1 Noemvre a. c. — în câştigurile numĕróse şi marĭ şi în fundarea lorŭ escelentă, avantage ce se oferă numai de împrumuturile cele marĭ de losurĭ, carĭ au unŭ preţŭ multŭ mai urcatŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

I. J.

îmburătăţire=îmbunătăţire
împăra=împăna; a se împodobi cu florĭ
împărat=împănatŭ
împliri=împlini
împreura=împreuna
ir=in
irant şi *arant*=înaltŭ. Acestŭ cuvênt se aude cu deosebire în Scărişóra.
irainte, esprimă *iraintye*=înainte
iraintare=înaintare
irapoi=înapoi
irapoiere=înapoiere
inchira=închina
inchirare=închinare
inchirăciune=închinăciune
inchirat=închinatŭ
incremeri=încremeni
indemără=îndemână
indemăratic=îndamânaticŭ
indepliri=îndeplini
indeplirit=îndeplinitŭ
irel şi *orel*=inelŭ
ingalberi=îngălbani
ingălberit=îngălbenitŭ
ingâra=ingâna
ingârare=ingânare
ingârat=îngânatŭ
ingerunchea=îngenunchea
ingerunchere=îngenunchere
ingropaciure=îngropăciune
irimă=inimă
irimos=inimosŭ
inserira=însenina
inserirat=înseninatŭ
insărătoşa=însănătoşa
insărătoşare=însănătoşare
insărătoşat=însănătoşatŭ
insărcira=însărcina
inţeperi=inţepeni
intureca=întuneca
inturecime=întunecime
inturecos=întunecosŭ
inverira=învenina
inverirat=înveninatŭ
invireţi=învineţi
invireţire=învineţire
invireţit=învineţitŭ
jupăr=jupânŭ
jupăreasă=jupâneasă
jurincă=junincă

L.

lără=lână
lăros şi *lânros*=lânosŭ
leagăr=leagănŭ
legărare=legănare
legărător=legănătorŭ
legărătoare=legănătóre
lumirat, esprimă: lumnyirat=luminatŭ
lumiros » lumnyiros=luminos
lură=lună

M.

măcira=măcina
măcirare=măcinare
măciriş=măcinişŭ
măcirătură=macinatură
mără=mână
mâra=mâna
mârâncă=mănâncă
mârătorŭ=mânătorŭ
mârătură=mânătură
mâre=mâne
mârecă=mânecă
mârecar=mânecarŭ
margire=margine
mărunchiu=mănunchiu
mâruşă=mânuşă
minciură=minciună
milister=ministerŭ. (In cuvêntulŭ acesta des întrebuinţatŭ în vorbirea poporului *n* s'a schimbat în *l*)
mirurat, espr. *mnyirurat*=minunat
mirure » *mnyirure*=minune

N.

neasămărat=neasemănatŭ
ream=neam. (Acestŭ cuvêntŭ se aude cu deosebire în Lăpuşŭ; de esemplu: *Ce reamŭ rĕu de ómerĭ.*
neîmplirit=neîmplinitŭ
neîmpreurat=neîmpreunatŭ
nerugirit=neruginitŭ
nepepterat, espr. *netyeptyerat*=nepeptănatŭ
neruşirare=neruşinare
neruşirat=neruşinatŭ
nevirovat=nevinovatŭ

O.

oamerĭ=oamenĭ
omerie şi *omirie*=omenie; d. e. om de *omirie*=om de cinste.
orel=inelŭ.

P.

pără=până
păre=pâne
păşura=păşuna
păşurare=păşunare
păşure=păşune
pecingire=pecingine
plămără=plămână
plir=plinŭ
pliri=plini
poimâre=poimâne
pure=pune

(Va urma).

EMISIUNEA LOSURILOR BASILICA („DOMBAU“).

PROSPECT.

Cu încuviinţarea prea înaltă a Majestăţiĭ Sale împĕrătescĭ şi apostolice regescĭ s'au emisŭ de cătră **ministrulŭ reg. ung. de culte şi instrucţiune**

800,000 bucăţĭ obligaţiunĭ cu premii

de câte 5 fl. — Nominalulŭ, (8000 serii cu câte 100 numere.)

Acestŭ împrumutŭ servesce pentru procurarea unui fondŭ spre a se completa zidirea Basilicei din Budapesta-Leopoldstadt, mai departe spre a se restaura şi conserva monumentele bisericescĭ în Ungaria, între carĭ biserica de încoronare din Buda şi catedrala din Caşovia.

Acestŭ împrumutŭ se va plăti în timpŭ de 50 de anĭ prin tragere de losurĭ după unŭ planŭ anumitŭ.

Tragerile consistă din **tragerĭ pentru ştergerea împrumutului şi tragerĭ pentru câştigŭ** şi 'n intervalulŭ duratei de amortisare se vorŭ face afară de tragerile pentru ştergere 102 tragerĭ de câştigŭ, în carĭ pe lângă multe câştigurĭ secundare, se vorŭ trage **câştigurĭ principale de 200,000 fl. 120,000 fl. 100,000 fl. 75,000 fl. 60,000 fl. 50,000 fl. 20,000 fl. 15,000 fl. 10,000 fl.**

Cea dintâiŭ tragere se va face la 1 Novembre 1886 şi va cuprinde

UN CÂŞTIG MARE DE 120,000 fl.

unŭ câştigŭ de 5000 fl. trei de câte 1000 fl., 4 de câte 500 fl. 20 de câte 100 fl., 50 de câte 50 fl., 62 de câte 25 fl.

Fie-care losŭ consistă din două părţĭ şi adecă:

1. Din obligaţiune însăşĭ şi
2. Din cuponulŭ de premiu.

Décă unŭ losŭ se va trage la tragerea de ştergere a datoriei, atuncĭ posesorulŭ lui primesce **suma de ştergere de celŭ puţinŭ şése până la 10 fl. v. a.** în schimbulŭ obligaţiunei, pe când cuponulŭ de premiu i se dă îndĕrĕptŭ *şi participă la tragerile următóre de câştigŭ.* Décă însĕ va câştiga vr'unŭ losŭ la tragerea de câştigŭ, atuncĭ acesta se plătesce în schimbulŭ cuponului de premiu, pe când obligaţiunea însăşĭ rĕmâne posesorului, până ce se va trage întruna din tragerile de ştergere şi se va plăti cu suma minimală de şése până la dece florinĭ.

Fiă-care losŭ trebue sĕ fie dér replătitŭ celŭ puţinŭ cu 6 până la 10 fl. şi cuprinde în cuponulŭ de premiu afară de aceea o promesă, prin care se acordă dreptulŭ de a juca la tragerile de câştigŭ.

Câştigurile acestui împrumutŭ **nu suntŭ supuse dărei de câştigŭ** şi sĕ ia la plătirea lorŭ numai o tacsă de $6^{3}/_{10}$ %.

Sumele de ştergere precum şi de câştigŭ se plătescŭ două lunĭ după tragere prin **cassa centrală reg. ung. a statului.**

Spre asigurarea acestui împrumutŭ servesce fondulŭ de ştergere, care este depusŭ la casa centrală reg. ung. a statului şi administratŭ acolo şi care e destinatŭ numai spre acoperirea obligaţiunilorŭ şi câştigurilorŭ, mai departe unŭ fondŭ de reservă de **100,000 fl.** în fine o sumă de **500,000 fl. reţinută de ministeriulŭ de culte,** care se administrézâ deosebitŭ până la totala plătire a obligaţiunilorŭ şi a câştigurilorŭ ca fondŭ de reservă.

Losurile Basilica („Dombau“) suntŭ notate în curs. oficiale ale bursei **din B.-Pesta şi Viena.**

Aceste losurĭ se punŭ acum în circuaţiune şi prenotărĭ la aceste losurĭ se primescŭ

IN 12 OCTOMVRE a. c.

în condiţiunile următóre:

Preţulŭ **unui losŭ** este de **8 fl. 50 cr. v. a.**

Pentru fiă-care losŭ prenotatŭ este a se plăti o cauţiune de **2 fl. în banĭ gata séu în efecte** după cursulŭ dilei, care la luarea în primire a bucăţilorŭ prenotate se socotesce în preţŭ, respective se restitue.

Bancelorŭ subsemnate le este reservată administrarea la birourile de prenotare şi este fiă-care birou de prenotare împuternicitŭ de a împărţi bucăţile, ce i s'au asiguratŭ după chibzuiala sa conformŭ semnărilorŭ făcute la ele.

Losurile respective suntŭ a se lua în primire dela **20 până la 27 Octomvre** a. c. plătindu-se preţulŭ lorŭ de cumpĕrare la biroulŭ de prenotare.

Prenotărĭ primescŭ:

In **Budapesta:** *Ungarische Escompte- und Wechslerbank,* Dorotheagasse, Wurmhof,
„ *Pester Ungarische Commercialbank,* Dorotheagasse 1,
„ *Ungarische Landesbank-Actiengesellschaft,* Palatingasse 4,
In **Viena:** *Union-Bank,*
„ *Wechselstube der Union-Bank,* I., Graben 13.

In ***Agram***: Kroatische Escomte-Bank. Wechselstube der Kroatischen Commercial-Bank,
„ ***Arad***: Arader Handels u. Gewerbe-Bank,
„ ***Bielitz***: Bielitz-Bialaer Handels- und Gewerbe-Bank,
„ ***Bozen***: D-nii E. Schwarz' Söhne,
„ ***Brody***: D-nii Nathansohn & Kallir,
„ ***Brün***: Mährische Escompte-Bank, das Bank- u. Grosshandlungshaus L. Herber, D-lŭ Laur Herber jun.,
„ ***Czernovitz***: Bukowinaer Boden-Credit-Anstalt,
„ ***Debreczin***: Debrecziner Gewerbe u. Handelsbank,
„ ***Fiume***: D-lŭ Leopoldo Windspach, D. Franco Corosszac & Figlio,
„ ***Cincibiserici***: D-lŭ J. Schapringer,
„ ***Gran***: Graner Sparassa,
„ ***Graz***: Steiermärkische Escomte-Bank, D-lŭ A. Neuhold,
„ ***Kanija mare***: Handels. u. Gewerbe-Bank,
„ ***Oradea mare***: Bihaerer Comitats-Sparkassa,
„ ***Innsbruck***: D-lŭ M. Loewe, D-nii Payr &. Sonvico,
„ ***Casiovia***: Kaschauer Handelsbank-Actiengesellschaft.
„ ***Klagenfurt***: D-lŭ J. M. Rothauer,
„ ***Clusiu*** D-lŭ Carl Hutflesz,
„ ***Cracovia***: D-lŭ Albert Mendelsburg,
„ ***Laibach***: D-lŭ L. C. Luckmann, D-lŭ J. C. Mayer,
„ ***Lemberg***: K. k. pr. Galizische Actien-Hypotheken-Bank, Landesbank des Königreiches Galitien, D-lŭ August Schellenberg,
„ ***Linz***: Bank für Oberösterr. u. Salzburg, D-lŭ Franz Poche,
„ ***Neoplanta***: D-lŭ Josef Kleintsek,
„ ***Neutra***: Neutraer Commercial-Credit-Anstalt,
„ ***Neusohl***: Neusohler Sparkassa,
„ ***Oedenburg***: Actiengesellschaft der Oedinburger Bau- und Boden-Creditbank,
„ ***Olmütz***: D-lŭ W. C. Hirsch,
„ ***Praga***: Böhmische Escomte-Bank, Böhmische Union-Bank, Zivnostenska Banka pro Cechy a Moravu
„ ***Pressburg***: Pressburger Commercial Bank-Actiengesellschaft, D-lŭ Theodor Edl,
„ ***Raab***: Raaber allgemeine Creditbank, D-lŭ Anton Jerfy & Sohn,
„ ***Salzburg***: D-lŭ Carl Spängler, D-lŭ Carl Steininger,
„ ***Seghedin***: Szeghediner Handels u. Gewerbebank,
„ ***Timisióra***: Temeser Sparkassa,
„ ***Triest***: Filiale der Union-Bank.

In Braşovŭ: Prima bancă Transilvană.

Afară de acésta se primescŭ prenotărĭ la zarafiile cele mai marĭ din Budapesta şi Viena şi la cele mai multe institute de banĭ şi case de schimb din monarchia Austro-Ungară.

Formulare pentru declarările de prenotare stau la dispoziţiune la diferitele birourĭ de prenotatŭ.

Budapesta / Viena în Octombre 1886.

Ungarische Escompte- & Wechslerbank. Union-Bank, in Viena. Pester Ungarische Comerzialbank.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.